

12

Die Geburtshilfe

Schwangerschaft, Geburt, Wochenbett

Die heutige **Geburtshilfe** hat sich zur Geburtsmedizin entwickelt. Einen besonderen Aufschwung hat dabei die Überwachung und Therapie des Kindes sowohl in der **Schwangerschaft** und während der **Geburt**, als auch in den ersten Lebenswochen genommen (Perinatologie). Dazu gehört ein System von Beratungsstellen – Schwangerenberatung, Intensivschwangerenberatung, Mütterberatung. Jede werdende Mutter hat einen Anspruch auf ärztliche Betreuung während der Schwangerschaft, bei der **Entbindung** und einige Wochen nach der Geburt. **Werdenden Müttern** wird unbedingt dazu geraten, zu diesen Schwangerschaftsvorsorgeuntersuchungen regelmäßig zu kommen, um gesundheitliche Probleme bei den **Schwangeren** selbst und dem ungeborenen Kind frühzeitig zu erkennen und entsprechend behandeln zu können. Bei einem regulären Schwangerschaftsverlauf ohne Beschwerden genügt eine Untersuchung alle vier Wochen, ab der 32. Woche alle zwei Wochen und bei einer Überschreitung des Geburtstermins sogar alle zwei Tage. Bei gesundheitlichen Beeinträchtigungen sollten die Schwangeren umgehend den Arzt aufsuchen, damit man eine Gefährdung des Kindes, aber auch der Schwangeren selbst, vermeiden kann. Dank diesen Maßnahmen hat die Mütter- und Säuglingssterblichkeit und Erkrankungshäufigkeit einen niedrigen Stand eingenommen.

Schon den ersten Tag nach der **Befruchtung** teilt sich die befruchtete **Eizelle** (**Zygote**) zum ersten Mal und der kleine Keimling teilt sich immer weiter. Am fünften Tag nach der Befruchtung kommt die **Blastozyste** in der Gebärmutterhöhle an. Im Verlauf der zweiten Woche nistet sich die Blastozyste in der Gebärmutterhaut ein und im zweiten Monat nistet der **Embryo** bereits tief in der **Gebärmutter**. Im dritten Monat entwickelt sich aus dem Embryo ein **Fetus** (**Fetus** (Fötus)). Während dieser Entwicklungsstufe ist der Fetus besonders empfindlich. Infektionen, Röntgenstrahlen oder Medikamente können dem Fetus schwere Schäden zufügen und zu Missbildungen oder Entwicklungsstörungen führen. Ist der Fetus geschädigt, kommt es meist zu einer **Fehlgeburt**.

Der Fetus befindet sich in dem **Fruchtwasser**, schwimmt im **Fruchtwasser** und ist durch die **Nabelschnur** mit der Plazenta verbunden. Er nimmt über die **Plazenta** (**Mutterkuchen**) Sauerstoff und Nährstoffe aus dem Blut der Mutter auf. Während der Entwicklung bilden sich in bestimmter Reihenfolge die Organe heraus. Mit etwa

12

Porodnictví

těhotenství, porod, šestinedlí

Současné **porodnictví** se využívá jako samostatný obor medicíny. Velký rozvoj při tom prodláhal sledování a léčba dítěte i k během **porodu**, tak i v prvních týdnech života (perinatologie). K tomu patří systém poraden – těhotenská poradna, poradna pro rizikové těhotenství, poradna pro matky. Každá nastávající matka má nárok na lékařskou péči během těhotenství, při **porodu** a několik týdnů po porodu. **Nastávajícím matkám** se proto jednoznačně doporučuje, aby docházely pravidelně na preventivní prohlídky pro **těhotné**, aby bylo možné poznat zdravotní problémy těhotné ženy i nenarozeného dítěte a adekvátně je lečit. Při normálním průběhu těhotenství bez zdravotních potíží stačí jedno vyšetření jednou za čtyři týdny, po 32. týdnu každé dva týdny a při překročení termínu porodu dokonce každý druhý den. Při **zdravotních potížích** by měly těhotné ženy okamžitě vyhledat lékaře, aby bylo možné **zabránit** poskození dítěte, ale i samotné těhotné ženy. Díky témtoto opatřenímu poklesla úmrtnost matek a kojenců a četnost jejich onemocnění.

Už první den po **oplodnění** se oploďněné **vajíčko** (**zygota**) delší poprvé a dělení maleho zárodku dále pokračuje. Pátrý den po oplodnění se **blastocysta** dostává do děložní dutiny. Ve druhém týdnu se blastocysta uhnízdí ve sliznicí dělohy a ve druhém měsíci se už nachází **embryo** hluboko v **děloze**. Ve třetím měsíci se z embrya vylíje **fetus** (plod). Během tohoto vývojového stupně je fetus zvláště chouloustivý. Infekce, rengenové záření nebo léky ho mohou poškodit a vést k malformacím nebo vývojovým vadám. Je-li plod poškozen, dochází většinou k **potratu**.

Plod se nachází ve **vaku blan**, plave v **plodové vodě** a je spojen s placentou **popevní šnůrou** (**pupenikem**). Třes **placentu** přijímá kyslík a živiny z matčiny krve. Během vývoje se vyvářejí v určitém pořadí orgány. S trochu štěstí můžeme ve čtvrtém měsíci rozpoznat na ultrazvukovém záznamu pohlavní orgány – penis